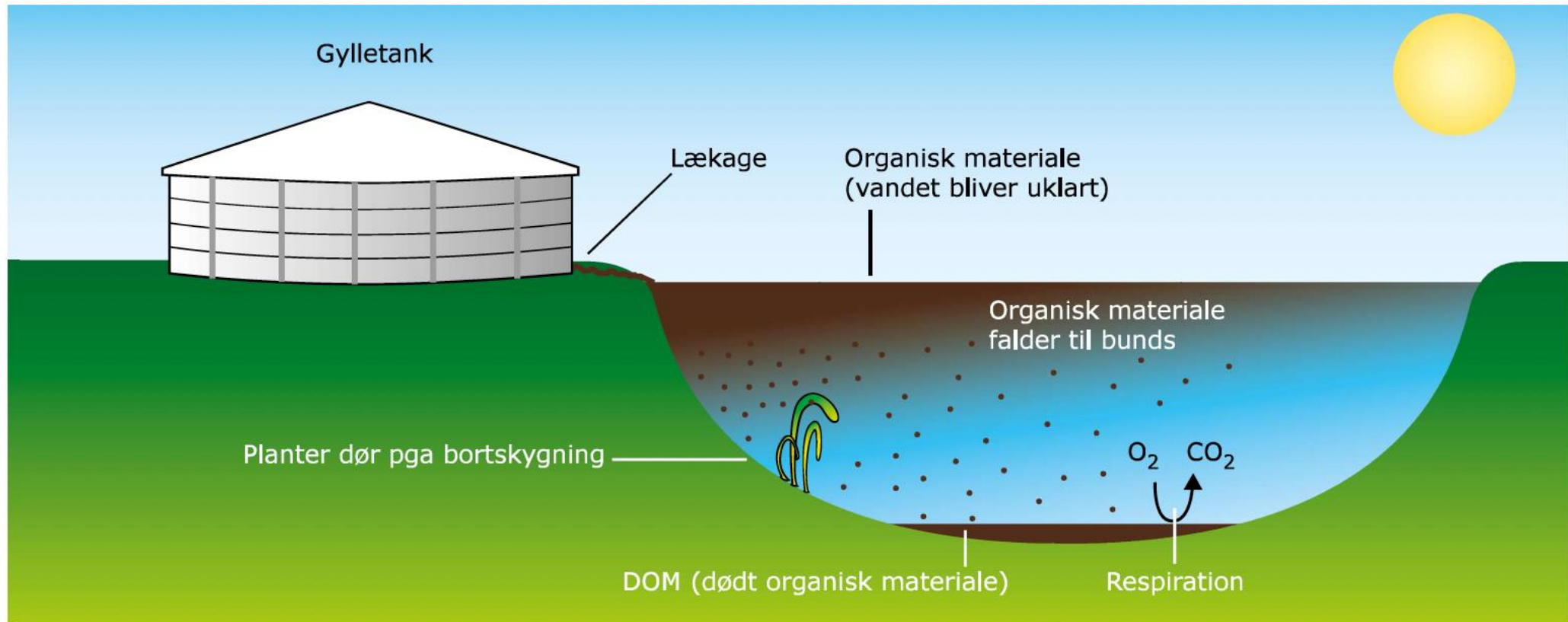

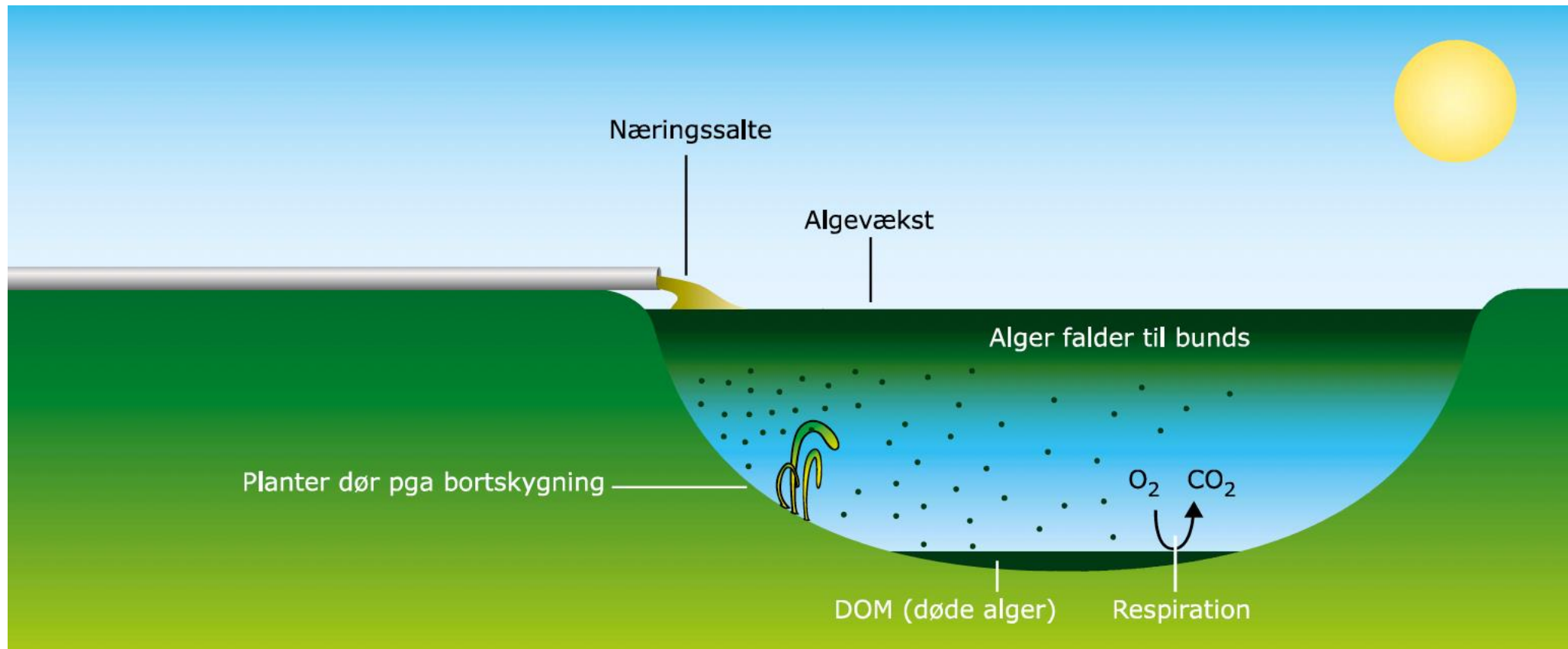
Hvad betyder økotoxikologi?

- Økotoxikologi, læren om, hvordan miljøgifte spredes i omgivelserne, optages i de levende organismer og påvirker individer, populationer og økosystemer.
- All things are poison and nothing is without poison; only the dose makes a thing not a poison. – Paracelsus (1493-1541).

Primær forurening

Sekundær forurening

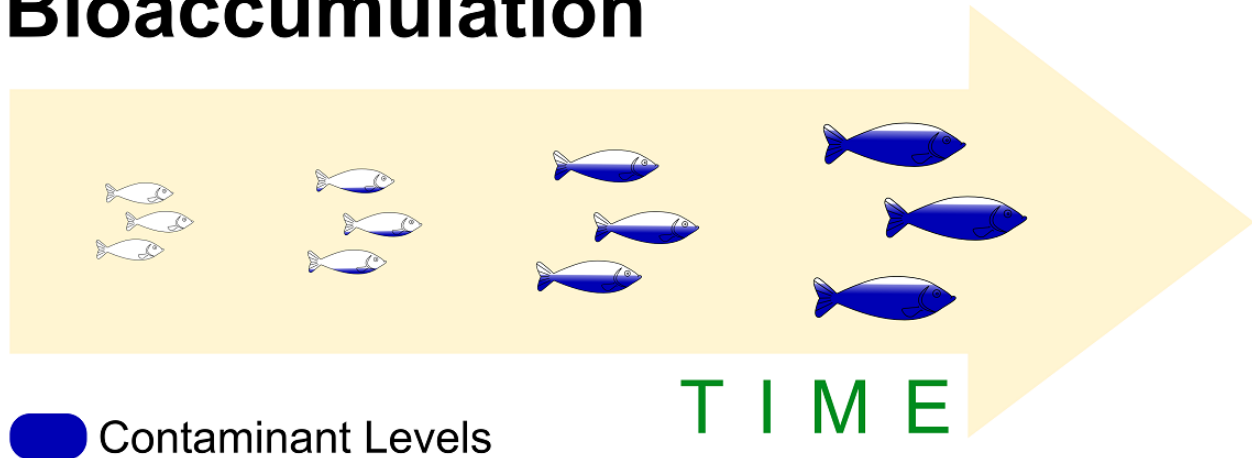

Hvad er en fødekæde?

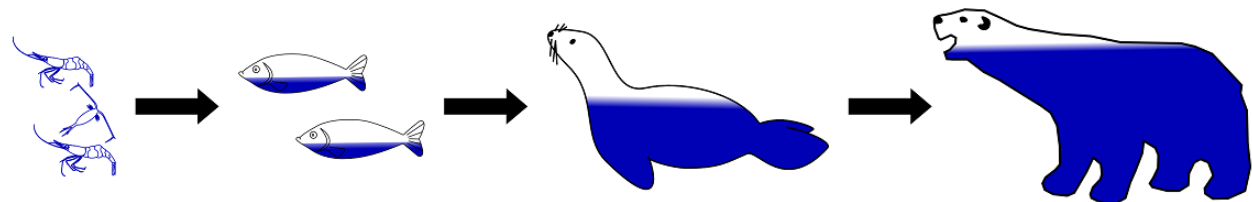
Hvad er bioakkumulering og biomagnificering(s. 1542)?

Hvad er forskellen på miljøfremmede stoffer og naturligt forekommende stoffer?

Bioaccumulation

Contaminant Levels

Biomagnification

Kviksølv og cadmium

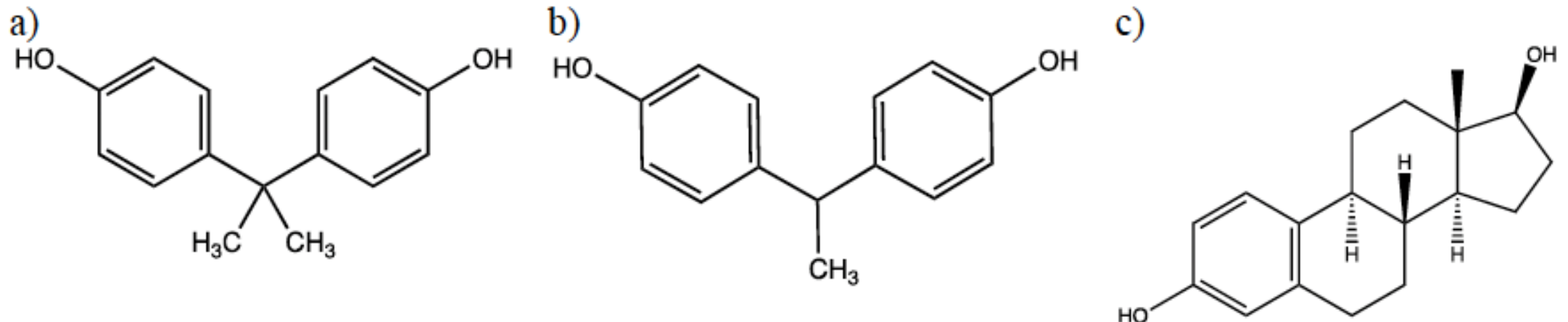
LC₅₀ Vs. LD₅₀

Egenskab	LC₅₀ (Lethal Concentration 50)	LD₅₀ (Lethal Dose 50)
Definition	Koncentrationen i omgivelserne, der dræber 50 % af organismerne	Dosis, som hvert individ får, der dræber 50 %
Hvordan stoffet gives	Via omgivelserne (fx vand eller luft)	Direkte til organismen (fx føde eller injektion)
Enhed	mg/L, mg/m ³	mg/kg kropsvægt
Typiske organismer	Fisk, dafnier, alger	Pattedyr, fugle, insekter
Brugsområde	Økotoksikologi, miljømålinger	Toksikologi, medicin, sikkerhedsvurdering

Hormonforstyrrende stoffer

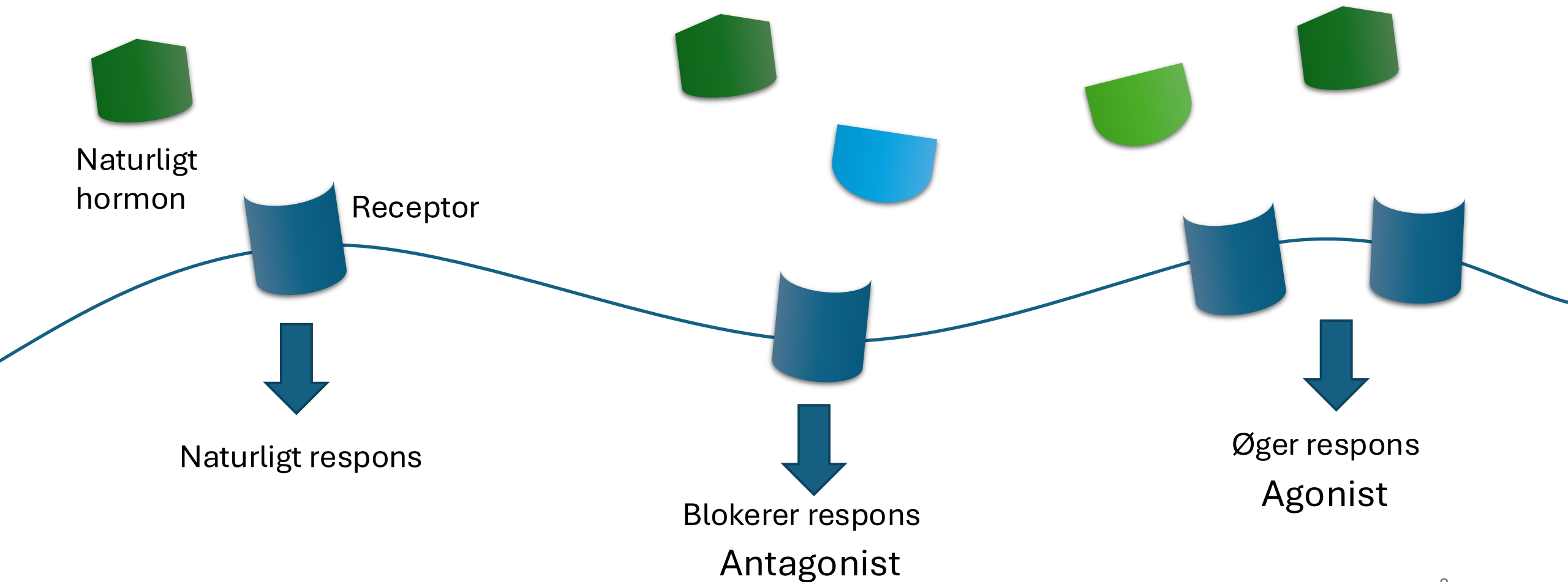
"Et hormonforstyrrende stof er et eksogent stof eller en blanding, der ændrer funktion(er) i det endokrine system og som følge heraf forårsager skadelige sundhedseffekter i en intakt organisme, dens afkom eller (sub)populationer."

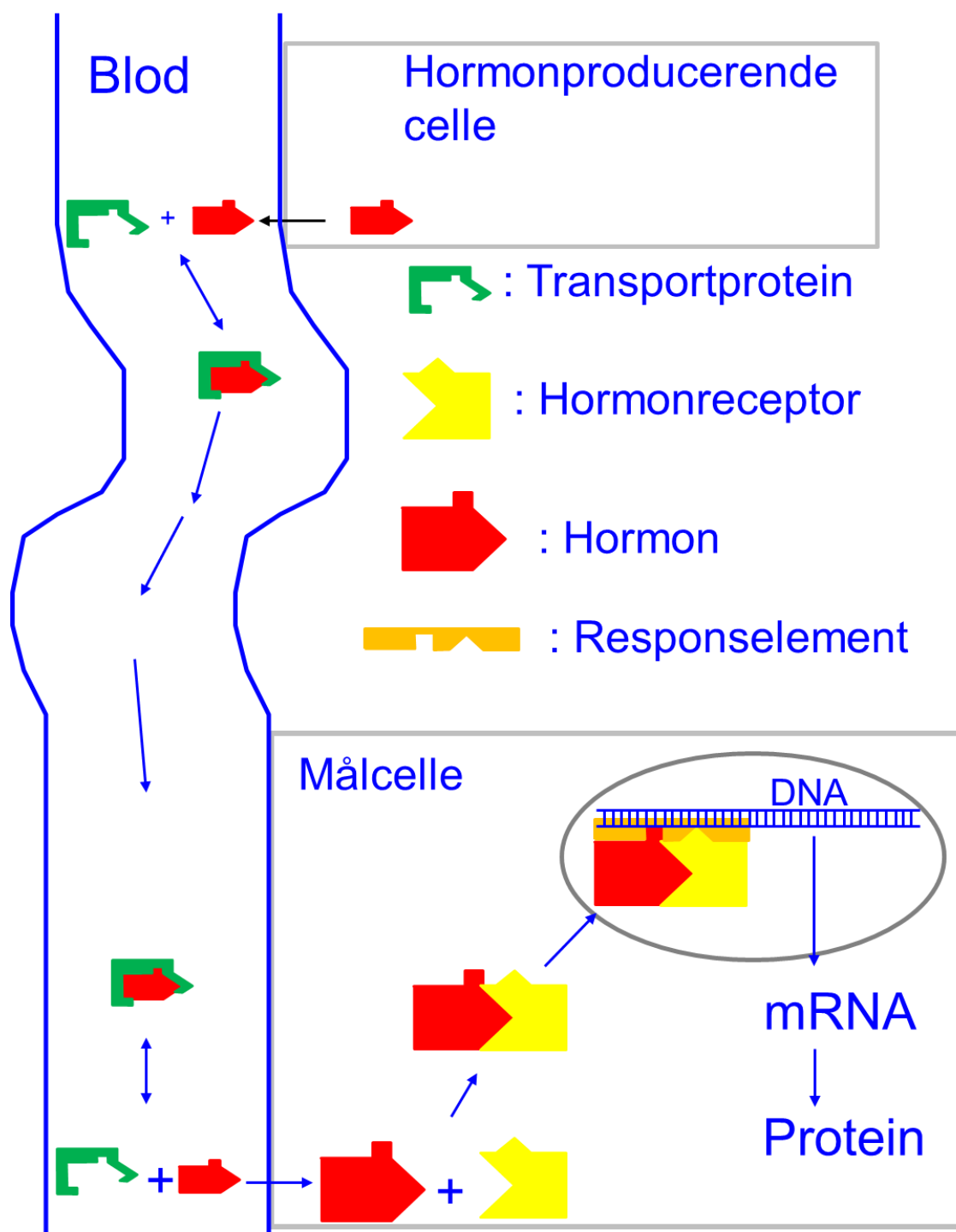
- (WHO/ICPS 2002)

Figur 1: Strukturformel for BPA (a), BPE (b) og 17-β-østradiol (c).

Hormonforstyrrende stoffer

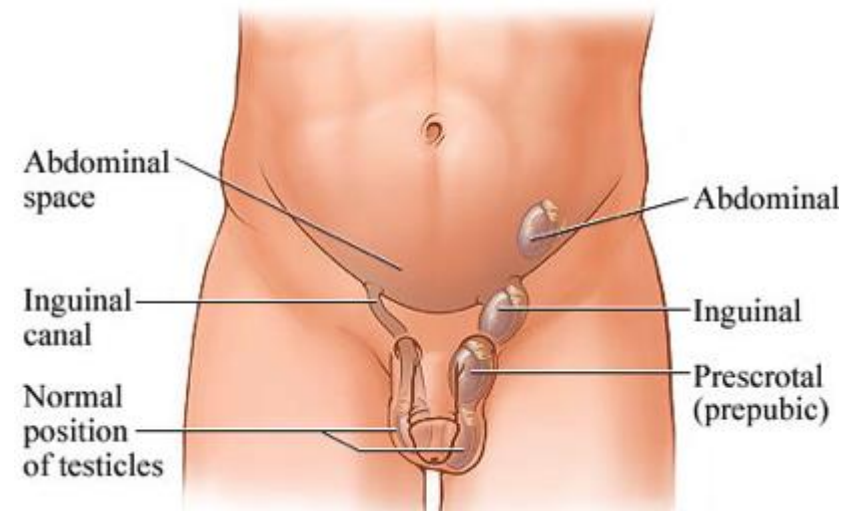

Ét syndrom – 4 fejludviklinger:

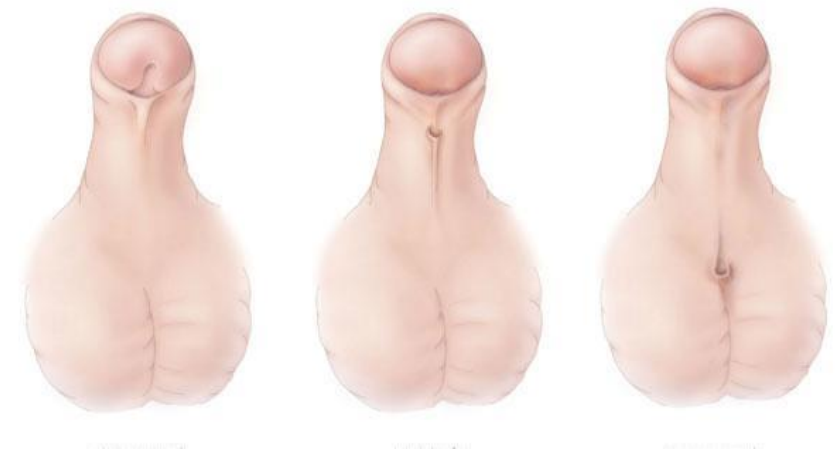
TDS: Testikulært dysgenese syndrom

- Øget forekomst af kryptorkisme
- Øget forekomst af hypospadi
- Øget forekomst af testikelkræft
- Nedsat koncentration af sædceller

Kryptorkisme

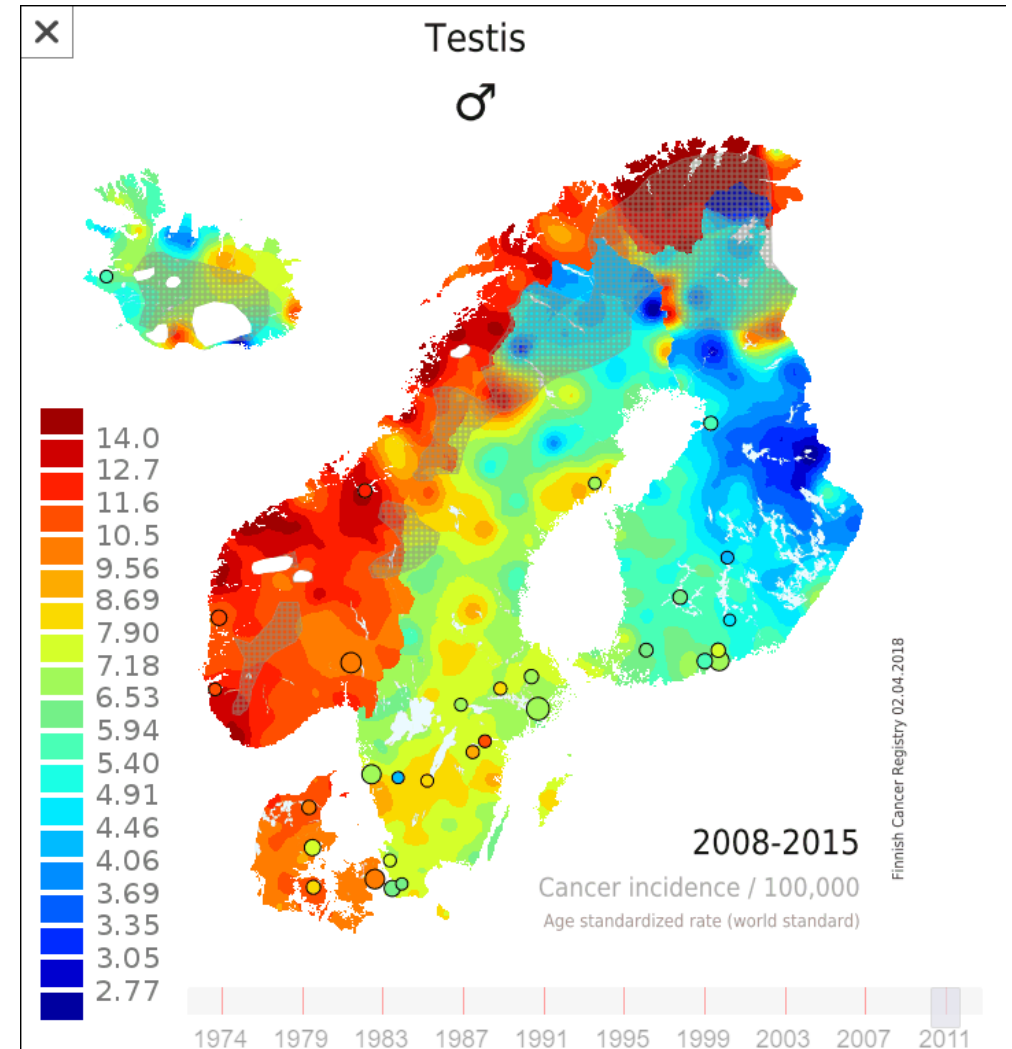
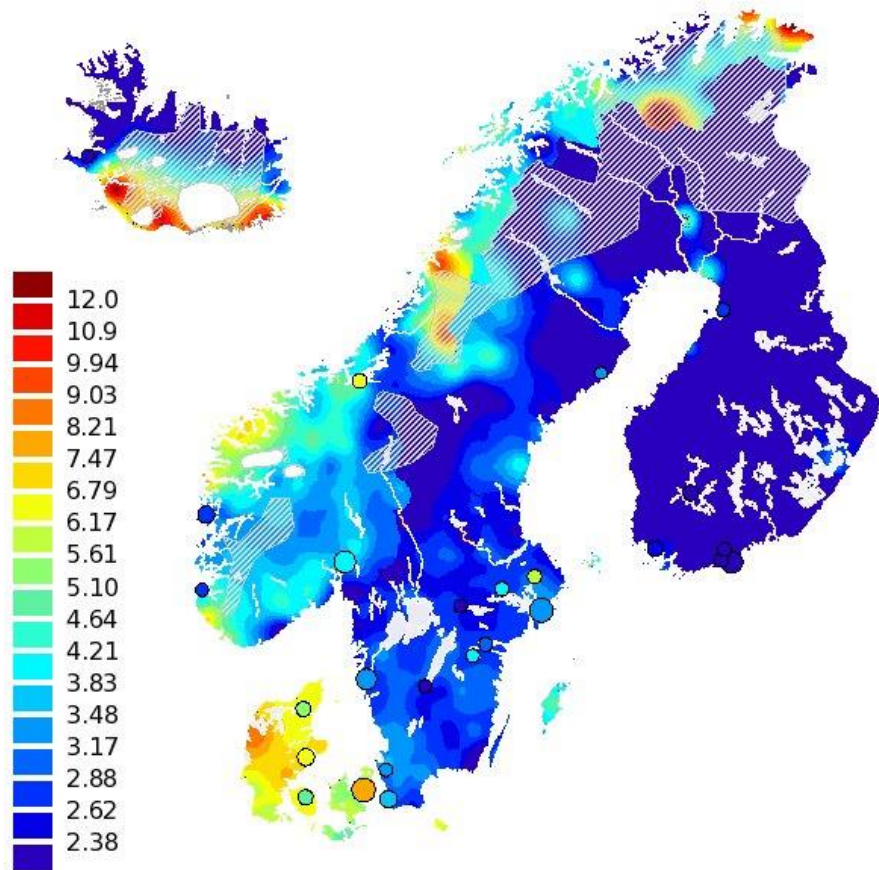
Hypospadi

Hos mænd – Hvad ser I?

Testicular cancer, 1970-1976

Incidence / 100,000.

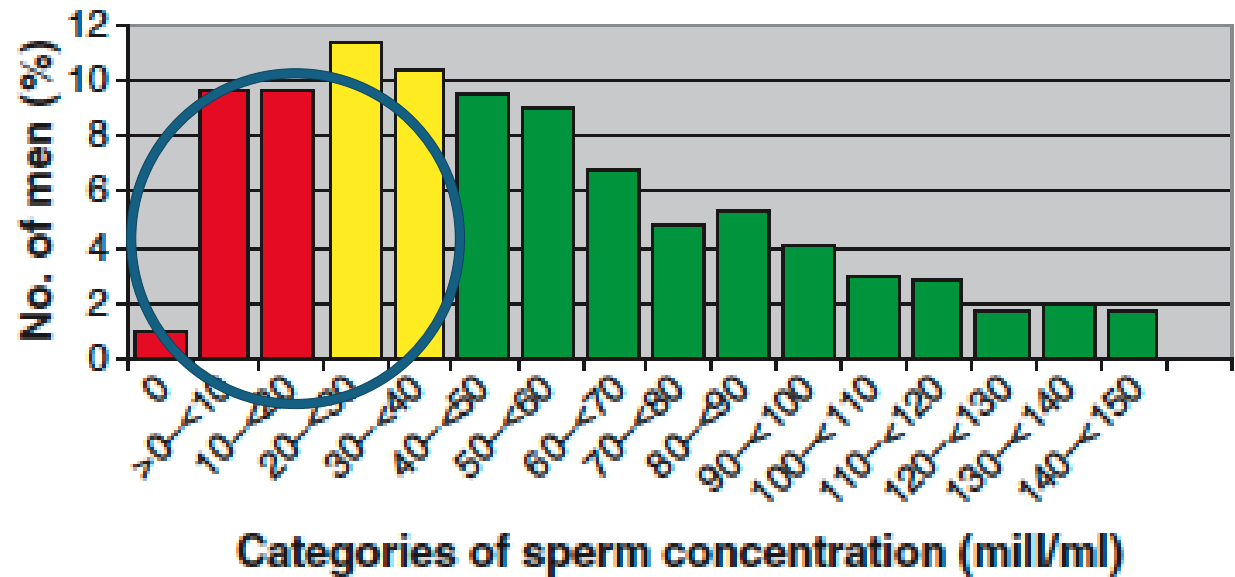

Kvantitet

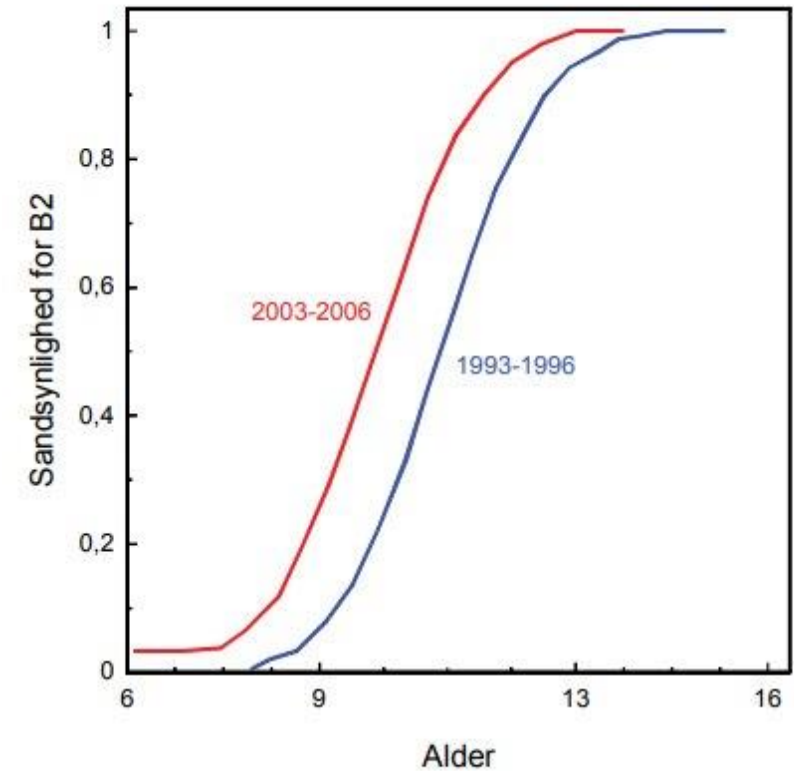
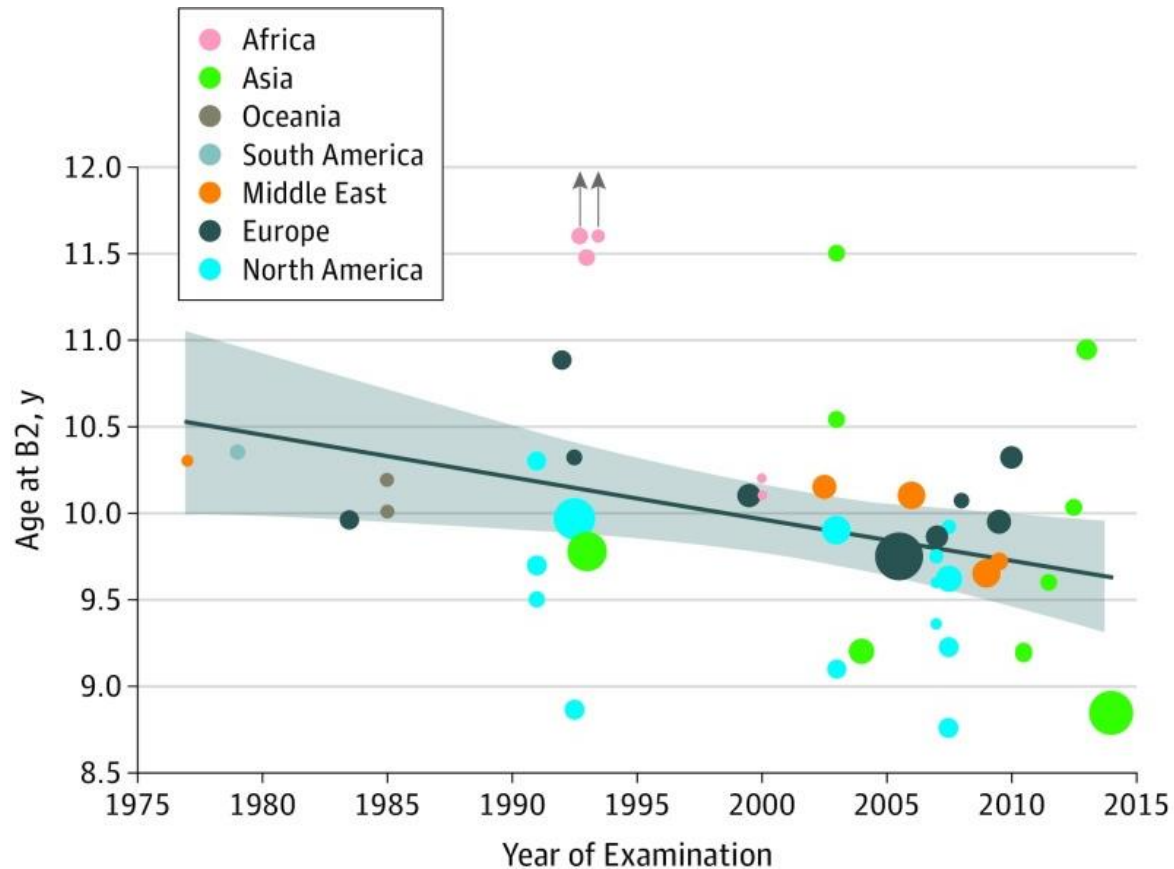
40 % af de danske mænd

Sperm concentration, young Danish men

Hos kvinder – Hvad ser I?

B2 er udviklingen af brystvæv

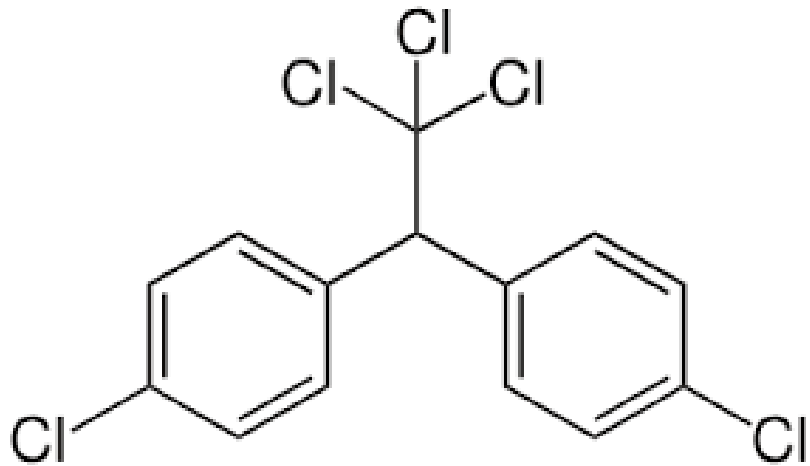

Figur 13.10. Fra 1991-1993 til 2006-2008 faldt alderen for pubertetens indtræden hos københavnske piger med omtrent 1 år. Resultatet af undersøgelse af i alt 2095 piger, 1100 i 1991-1993 og 995 i 2006-2008. Aksglæde et al. 2009. Pediatrics, 123 e932-e939.

DDT

Pesticid → Insekticid

Svært nedbrydeligt og giftigt i større mængder

- **Omsætning af DDT i forskellige dyregrupper**
- **Pattedyr:** DDA (Vandopløseligt - udskilles)
- **Insekter:** DDE (Mindre giftigt, ophobes i fedtvævet)
- **Fugle:** DDE fra insekter biomagnificeres. DDE hæmmer transporten af calcium i skalkirtlen → silent spring.

Test af kemikalier

- In vivo
- In vitro
- In silico

I skal designe jeres eget forsøg.

Overvej:

- Hypotese – Hvad forventer vi?
  - Fejlkilder?
  - Hvilke arter?
  - Hvordan måler I resultater?
  - Miljøhensyn?
  - Vejret, når der sprøjtes?
  - Andet?
- Lektie til tirsdag: Lav jeres forsøgsskabelon færdig.

Forsøget påbegyndes 14/4

FORSIGTIG

Kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet (R53). Vask huden efter arbejdet. Emballagen må ikke genbruges. Overtrædelse af nedenstående særligt fremhævede forskrifter kan medføre straf:

Må kun anvendes til:

- **Ukrudtsbekæmpelse på parkeringsarealer, veje, indkørsler, fortove, havegange, terrasser og udyrkede arealer.**
- **Nedvisning af græsplæner og planter i private haver.**
- **Ukrudtsbekæmpelse under frugttræer indtil 1 måned før høst og om efteråret efter høst.**
- **Brugsanvisningens doseringsangivelser må ikke overskrides.**
- **Undgå at forurene vandmiljøet med produktet eller med beholdere, der har indeholdt produktet.**
- **Opbevares utilgængeligt for børn.**
- **Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer.**

BRUGSANVISNING

Læs altid etiketten grundigt før start!

Før behandlingen • Hå tid og brug omhu ved sprøjtningen. • Sprøjt i stille vejr, - regn indenfor de første timer kan forringe effekten. • Brug gerne lange bukser/ærmer, handsker og gummistøvler. • Vær specielt opmærksom, når du behandler arealer med fald til afløb; her er det meget vigtigt kun at ramme ukrudtet og ikke jorden/belægningen.

Selve behandlingen • Ukrudtet skal være i god vækst • Undgå at ramme planter, som ønskes bevaret. • Undgå at væsken løber af bladene. Meget effektivt selv på vanskeligt ukrudt som kvik, skvalderkål og brændenælde.

Efter behandlingen • Tom emballage og rester kan bortskaffes med dagrenovationen. Sæt dysen på STOP, så børnesikring aktiveres. • Anbring flasken frostfrit og utilgængeligt for børn. • Vask hænder efter arbejdet • Synlig effekt kan i varmt vejr ses efter få dage. - Fuld transport af midlet helt ud i rodspidserne tager dog op til 10 dage. • For at undgå genvækst fra roden, kan ukrudtet først fjernes efter 10 dage.

Sådan bruges sprøjten • Husk at indstille dysen før brug. Vælg mellem jet/præcis ståle eller dusch/bred ståle med skum. Skumeffekten betyder, at du bedre kan se, hvor du har behandlet.

FOR AT ÅBNE

1. Tryk/klem børnesikringen hårdt op, så den løsner sig fra udløser og følger med dysen.
2. Dysen indstilles ved at dreje til ønsket spraymønster.

01/2013
120/4271

DEKLARATION

Ukrudtsmiddel nr. 48-30
Omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler samt plantebeskyttelsesmidelforordningen 1107/2009. Indeholder glyphosat 7,2 g/l (0,72%)

© Registreret varemærke af Monsanto Technology LLC

Monsanto Crop Sciences Denmark A/S
Postboks 659,
2200 København N
www.roundup.dk
Distributør:

ECONOVA

Econova A/S
Tonsbakken 10
2740 Skovlunde
Tlf. nr. 44927500

1 Liter e

Batchnr. og produktionsdato findes nederst på denne flaske.
Holdbarhed er mindst 5 år fra produktionsdato.

C3132 PROD DATE 08/04/13

Produceret i 2013

Produceret i 2020

Forsigtig

Brugsanvisningen skal følges for ikke at bringe menneskers sundhed og miljøet i fare (EUH401).

Overtrædelse af nedenstående særligt fremhævede forskrifter kan medføre straf:

Må kun anvendes til:

- **Ukrudtsbekæmpelse på parkeringsarealer, veje, indkørsler, fortove, havegange, terrasser og udyrkede arealer.**
- **Nedvisning af græsplæner og planter i private haver.**
- **Ukrudtsbekæmpelse under frugttræer indtil 1 måned før høst og om efteråret efter høst.**
- **Brugsanvisningens doseringsangivelser må ikke overskrides.**
- **Undgå forurening af vandmiljøet med produktet eller med beholdere, der har indeholdt produktet.** Rens ikke sprøjteudstyr nær overfladevand/ Undgå forurening via dræn fra gårdspladser og veje (SP1).
- **Opbevares utilgængeligt for børn (P102).**
- **Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer.**

Brugsanvisning

Brugsanvisningen skal følges for ikke at bringe menneskers sundhed og miljøet i fare.

Før behandlingen • Hå tid og brug omhu ved sprøjtningen. • Sprøjt i stille vejr, - regn indenfor de første timer kan forringe effekten. • Brug gerne lange bukser/ærmer, handsker og gummistøvler. • Vær specielt opmærksom, når du behandler arealer med fald til afløb; her er det meget vigtigt kun at ramme ukrudtet og ikke jorden/belægningen.

Selve behandlingen • På arealer med belægninger af sand, grus, fliser, sten o.lign. må der kun sprøjtes på ukrudtet. Undgå at ramme arealet uden om ukrudtet. Ukrudtet skal være i god vækst. • Undgå at ramme planter, som ønskes bevaret. • Undgå at væsken løber af bladene. Meget effektivt selv på vanskeligt ukrudt som kvik, skvalderkål og brændenælde.

Efter behandlingen • Indholdet/beholderen bortskaffes i overensstemmelse med kommunale regler for affaldshåndtering (P501): Tom emballage og rester kan bortskaffes med dagrenovationen. • Emballagen må ikke genbruges. • Opbevar dunken frostfrit. • Vask hænder efter arbejdet • Synlig effekt kan i varmt vejr ses efter få dage. • Fuld transport af midlet helt ud i rodspidserne tager dog op til 10 dage. • For at undgå genvækst fra roden, kan ukrudtet først fjernes efter 10 dage.

FOR AT ÅBNE

1. Tryk/klem børnesikringen hårdt op, så den løsner sig fra udløser og følger med dysen.
2. Dysen indstilles ved at dreje til ønsket spraymønster.

Midlet er et vandopløseligt koncentrat.

12496884

DEKLARATION

Ukrudtsmiddel nr. 48-30
Omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler og plantebeskyttelsesmidelforordningen 1107/2009. Indeholder glyphosat 7,2 g/l (0,72% w/w)

® Registreret varemærke af Monsanto Technology LLC

GODKENDELSESINDEHAVER

Monsanto Crop Sciences Denmark A/S
Postboks 659,
2200 København N
www.roundup.dk

DISTRIBUTØR:

ECONOVA

Econova A/S
Tonsbakken 16
2740 Skovlunde
Tlf. nr. 44927500

1 Liter e

Batchnr. og produktionsdato findes nederst på denne flaske.
Holdbarhed er mindst 5 år fra produktionsdato.

C0031 - PROD. DATE 27/02/20

Info om journal

- Forsøget påbegyndes d. 14/4 og afsluttes d. 28/4.
- Gruppeaflevering(2-3 pers)
- Følg journalvejledningen, så den indeholder alle elementer.
- DEADLINE d. 3/5 – ellers kommenteres den IKKE!